DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.54662>

Authenticity process is conducted by

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 18-11-2021
Kabul Tarihi: 20-12-2021
On-line Yayın: 30-12-2021

Article Type: Research article
Submitted: 18-11-2021
Accepted: 20-12-2021
Published Online: 30-12-2021

Atıf Bilgisi / Reference Information

Öztürk Karataş, E. (2021). Futbol Taraftarlarının Karşıt Görüşe Saygı ve Öz Denetim Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of History School*, 55, 4022-4032.

FUTBOL TARAFTARLARININ KARŞIT GÖRÜŞE SAYGI VE ÖZ DENETİM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ¹

Emine ÖZTÜRK KARATAŞ²

Öz

Bu araştırmanın amacı, futbol taraftarlarının karşıt görüşe saygı ve öz denetim düzeylerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma betimsel tarama modeli niteliğinde uygulamalı bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılı İnönü Üniversitesi öğrencileri oluştururken, örneklem grubunu tesadüfi örneklem yolu ile seçilen İnönü Üniversitesinin Beşiktaş - Fenerbahçe ve Galatasaray futbol takımlarının 388 taraftarları oluşturmaktadır. Araştırmada Güllü'nin geliştirdiği 'Sporda Karşıt Görüşe Saygı ve Öz Denetim Ölçeği' kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach's Alpha değeri, 75, ölçeğin alt boyutlarının Cronbach alfa değerleri ise 'rakibe yönelik nefret', 73 'rakibe yönelik saygı', 78 olarak saptanmıştır. Araştırmada ikili karşılaştırmalarda bağımsız gruplar için t-testi, çoklu karşılaştırmalar için tek yönlü ANOVA testi, çoklu karşılaştırmalarda farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc testi olarak Tukey testi yapılmıştır. Çalışma sonunda futbol taraftarlarının karşıt görüşe saygı ve öz denetim düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre fark anlamlı bulunmamıştır, Yaş, taraftarı olunan takım, taraftar derneklerine üyelik durumu değişkenlerine göre fark anlamlı bulunmuştur. Taraftarlar derneklerine üye olan kişilere futbolda nefret ve saygı ile ilgili bilgilendirici çalışmaların yapılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Saygı, Öz Denetim, Taraftar

¹ Bu Makalenin etik kurul onayı İnönü Üniversitesi'nde 12/11/2021- E.107804 tarih sayı ve toplantı numarası ile alınmıştır.

² Dr., Öğretmen, Malatya, eozturkkaratas@gmail.com, Orcid: 0000-0002-4142-5369

Analysing the Respect of Football Fans for the Opposing View and Their Self-Control Levels

Abstract

The purpose of this study is to determine the respect of football fans for the opposing view and their self-control levels. This is an applied study in the form of a descriptive survey model. The population of the research consists of the students of İnönü University in the 2021-2022 academic year while the sample group consists of randomly selected 388 fans of Beşiktaş, Fenerbahçe and Galatasaray football teams of İnönü University. "Respect for Opposing View in Sports and Self-Control Scale" developed by Gülle was used in the study. The Cronbach's Alpha value of the scale was determined as .75, and the Cronbach Alpha values of the sub-dimensions of the scale were determined as .73 for "hatred towards the opponent" and .78 for "respect for the opponent". In the study, t-test was used for independent groups in paired comparisons, one-way ANOVA test was used for multiple comparisons, and Tukey test was applied as post-hoc test to determine between which groups the difference was in multiple comparisons. No significant difference was found in the level of respect of football fans for the opposing view and their self-control levels according to the gender variable following the study. The difference was found to be significant according to the variables of age, supported team, and membership in fan associations. It is important to perform informative studies about hatred and respect in football for those who are members of fan associations.

Keywords: Football, Respect, Self-control, Fans

GİRİŞ

Futbol insanların sevdiği, oynayanın oynarken, izleyeninde izlerken keyif aldığı, her yerde oynanan, en fazla taraftarı olan ve milyonları kendisine hayran bırakan bir spor branşıdır. Futbolcuların bir savaşçı gibi sahada mücadele etmeleri bu sporu daha da etkileyici kılmaktadır. Futbol taraftarı, şartlar ne olursa olsun her zaman takımını destekleyen kişidir. Ancak takımlarını desteklerken taraftarı olduğu takımlarından bazı beklentileri de vardır. Bu beklentiler arasında; oynadığı maçlarda rakiplerini sürekli yenmeleri, oynadığı ligde şampiyon olmak veya ligi üst sıralarda bitirmek, kupa kazanmak, tanınmış ve yetenekli sporcuları takımlarında görmek futbol taraftarlarının takımlarından beklentileri arasındadır. Futbol taraftarlığı, bazen babadan miras kalmış gibi ailede herkesin aynı takımı tutması ailenin bir üyesi gibi olmaktadır, bazen tüm mahallenin aynı takımı tutması, mahalle ile takımın özdeşleşmesi, tribünde maç izlerken takımın attığı gol sonrası yanında oturan hiç tanımadığı birine sarılıp mutluluğu paylamaktır.

Bireyler yaşamlarını rahatlıkla sürdürebilmeleri için toplumdaki diğer insanlarla beraber yaşamayı öğrenmek zorundadır. Beraber yaşayan insanlar

diğer insanlara karşı ölçülü davranmak zorundadır. Bu sebeple etik değerler çerçevesinde saygılı olmak önem arz etmektedir (Kıral, 2018, s.4). Saygı sözcüğünün his, olgu ve değerler içinde bulunduran sübjektiflik ve objektifliği vardır. İkili ilişkilerde bireylerin etrafındaki insanlara karşı saygı ile ilgili olumlu davranışlar göstermektedirler. İlişkilerdeki bazı olumlu davranışlar olurken zaman zamanda saygısızlık içeren bir takım olumsuzluklarda görebiliriz (Şentürk, 2008, s.217). Taraftar olmak bireyleri holiganlığa yöneltebilir bazen de aşırı duygusallığa sebep olabilir. Spor ortamında yaşanan çeşitli ruh hali bireyler için bir öz denetimdir. Öz denetimde insanlar saygı duymayı, rakip taraftarlara karşı saygılı olmayı öğrenir. Öz denetim neticesinde insanlar birbirine saygılı olma ile birlikte iyi insan olmayı da öğrenir (Gülle, 2018, s. 264). Öz denetim, bireyin bir hedefi gerçekleştirmek amacıyla bireylerin davranışlarını ya da farklı bir amaca yönelme eğilimini denetleyerek kısıtlamasıdır (Karataş ve Duyan, 2020, s. 306). Çevresi ile uyum içerisinde olan bireylere bakıldığında genelde öz denetimleri yüksek olan bireyler oldukları, olumsuz davranışlarını kontrol altında tutabilmişlerdir (Odacı ve Kınık, 2018, s. 623). Öz denetim, bireyin çevresi ile daha uyumlu ve kendini değiştirebilmesi (Duyan ve ark., 2012, s. 19), davranışlarının sorumluluğunu alabilmesi, öz güven kazanması, bireyin kendisi ile iç hesaplaşma yapabilmesidir (Çetin ve Çağlayan, 2018, s.173).

Son zamanlarda futbol taraftarları arasında yaşanan tribün olayları, taraftarların rakip takımın oyuncularına ve taraftarlarına yapmış oldukları olumsuz tutum ve davranışlar saygı ve öz denetim eksikliğinden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Spor ahlakı ve sportmenlik davranışlarına yakışmayan bu tutumlar ve davranışlar futbolda sık sık karşımıza çıkmaktadır. Bu tür olumsuzlukların belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması futbolun geleceği açısından önemlidir. Bu hususta futbolun paydaşlarından biri olan taraftarların rakibe yönelik nefret ve saygı durumlarının belirlenmesi önemlidir. Bu araştırmanın amacı da futbol taraftarlarının karşıt görüşe saygı ve öz denetim düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

2021 – 2022 eğitim öğretim yılında düzenlenen bu çalışma betimsel tarama modeline göre düzenlenmiştir.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılı İnönü Üniversitesi öğrencileri oluştururken, örneklem grubunu tesadüfi örneklem yolu ile seçilen

İnönü Üniversitesinin Beşiktaş - Fenerbahçe ve Galatasaray futbol takımlarının 388 taraftarları oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Güllü (2018)'nin geliştirdiği 'Sporda Karşıt Görüşe Saygı ve Öz Denetim Ölçeği' kullanılmıştır. Ölçek 'rakibe yönelik nefret' ve 'rakibe yönelik saygı' olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Ölçeğin Cronbach's Alpha değeri ,75, ölçeğin alt boyutlarının Cronbach alfa değerleri ise 'rakibe yönelik nefret' ,73 'rakibe yönelik saygı' ,78 olarak saptanmıştır. Verilerden Skewness (basıklık) ve Kurtosis (çarpıklık) değerlerinin +1,5 ve -1,5 değerleri arasında bulunmuştur. Tabachnick ve Fidell (2013)'e göre bu değerler verilerin normal dağılım gösterdiğine işaret etmektedir. Araştırmada ikili karşılaştırmalarda bağımsız gruplar için t-testi, çoklu karşılaştırmalar için tek yönlü ANOVA testi, çoklu karşılaştırmalarda farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için post-hoc testi olarak Tukey testi yapılmıştır. Test sonuçlarında anlamlılık düzeyi $\alpha=0,05$ olarak benimsenmiştir.

Araştırmanın Etik İzni

İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu onayı (12/11/2021-E.107804 sayılı) tarih ve karar numarası ile alınmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Tablo 1

Cinsiyet değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği t testi sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Rakibe Yönelik Nefret	Erkek	238	2,55	,60	2,663	,090
	Kadın	150	2,38	,65		
Rakibe Yönelik Saygı	Erkek	238	3,53	,80	,591	,690
	Kadın	150	3,48	,86		
Ölçek Geneli	Erkek	238	3,14	,66	1,447	,645
	Kadın	150	3,04	,66		

Tablo 1 de cinsiyet değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği t testi sonuçları arasında rakibe yönelik nefret ve rakibe yönelik saygı alt boyutlarında fark anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 2

Yaş değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği Anova testi sonuçları

Alt Boyutlar	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Rakibe Yönelik Nefret	18-20 (1)	129	2,40	,61	4,451	,01*	1-3
	21-23 (2)	181	2,47	,65			
	24-26 (3)	78	2,66	,57			
	Toplam	388	2,49	,63			
Rakibe Yönelik Saygı	18-20 (1)	129	3,41	,82	1,394	,249	
	21-23 (2)	181	3,54	,86			
	24-26 (3)	78	3,59	,74			
	Toplam	388	3,51	,82			
Ölçek Geneli	18-20 (1)	129	3,01	,65	2,639	,073	
	21-23 (2)	181	3,11	,69			
	24-26 (3)	78	3,22	,58			
	Toplam	388	3,10	,66			

*p<,05

Tablo 2 de yaş değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği Anova testi sonuçları arasındaki fark rakibe yönelik nefret alt boyutunda anlamlı bulunmuştur. Bu farkın ise 18-20 yaş ile 24-26 yaş arasında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3

Taraftarı Olunan Takım Değişkenine Göre Karşıt Görüşe Saygı ve Öz Denetim Ölçeği Anova Testi Sonuçları

Alt boyutlar	Taraftarı olunan takım	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Rakibe Yönelik Nefret	Beşiktaş (1)	137	2,64	,59	26,97	,00	1-2 2-3
	Fenerbahçe (2)	123	2,16	,57			
	Galatasaray (3)	128	2,63	,60			
	Toplam	388	2,49	,63			
Rakibe Yönelik Saygı	Beşiktaş (1)	137	3,62	,75	3,98	,01	1-2
	Fenerbahçe (2)	123	3,34	,84			
	Galatasaray (3)	128	3,55	,86			
	Toplam	388	3,51	,82			
Ölçek Geneli	Beşiktaş (1)	137	3,23	,62	11,54	,00	1-2 2-3
	Fenerbahçe (2)	123	2,87	,65			
	Galatasaray (3)	128	3,18	,66			
	Toplam	388	3,10	,66			

*p<,05

Tablo 3 de taraftarı olunan takım değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği Anova testi sonuçları arasındaki fark rakibe yönelik nefret alt boyutunda Beşiktaş - Fenerbahçe ve Fenerbahçe - Galatasaray arasında rakibe yönelik saygı alt boyutunda Beşiktaş - Fenerbahçe arasında ölçek genelinde ise Beşiktaş - Fenerbahçe ve Fenerbahçe - Galatasaray taraftarları arasında anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4

Taraftar Derneklerine Üyelik Değişkenine Göre Karşıt Görüşe Saygı ve Öz Denetim Ölçeği t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Taraftar Derneklerine Üyelik	N	$\bar{X}$	SS	t	p
Rakibe Yönelik Nefret	Evet	206	1,97	,33	34,39	,00*
	Hayır	182	3,07	,28		
Rakibe Yönelik Saygı	Evet	206	3,07	,87	13,30	,00*
	Hayır	182	4,00	,36		
Ölçek Geneli	Evet	206	2,63	,57	22,17	,00*
	Hayır	182	3,63	,21		

* $p < ,05$

Tablo 4 de taraftarların taraftar derneklerine üyelik değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği t testi sonuçları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Ölçeğin rakibe yönelik nefret ve rakibe yönelik saygı alt boyutları ile ölçek geneli puan ortalamalarına bakıldığında taraftar derneklerine üye olanların puan ortalamaları taraftar derneklerine üye olmayanların puan ortalamalarında yüksek olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Son zamanlarda birçok spor branşında şiddet ve saldırganlık olaylarına rastlanılmaktadır. Özellikle futboldaki nefret söylemleri ve rakibe karşı tahammülsüzlük dikkat çekmektedir.

Tablo 1 de cinsiyet değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği t testi sonuçları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır. Topal ve ark. (2021, s. 7), araştırmalarında rakibe yönelik nefret alt boyutunda ve ölçeğin genel toplamında anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlemiştir. Futbol izleyicilerinin genel olarak erkeklerden oluştuğu düşünüldüğünde erkeklerin rakibe yönelik nefretlerinin yüksek olacağı ve rakibe yönelik saygılarının düşük olacağı akla gelebilmektedir. Ancak, günümüzde futbol maçları stadyumda ya da

televizyonda izlenirken kadın ve erkeklerinde beraber müsabaka izlemeleri, her geçen gün futbol ile ilgilenen kadın taraftar sayılarının artması, erkek ve kadınların rakibe yönelik nefret ve rakibe yönelik saygı duygularının benzer olmasına neden olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 2 de yaş değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği Anova testi sonuçları arasındaki fark rakibe yönelik nefret alt boyutunda anlamlı bulunmuştur. Bu farkın ise 18-20 yaş ile 24-26 yaş arasında olduğu belirlenmiştir. Araştırmamızdan farklı sonuç olarak Yalçın ve ark. (2020, s. 4), 18-20 yaş grubundaki amatör sporcuların rakibe saygı alt boyutunda en düşük değerlere sahip olduğunu; Karataş ve Savaş (2019, s. 155) ise rakibe saygı alt boyutunda anlamlı fark olduğunu belirlemişlerdir. Gürpınar (2014, s. 421), araştırmasında yaş ilerledikçe ve rekabetin artmasına paralel olarak sportmenlikten uzaklaşma eğilimi gösterileceğini tespit etmiştir. Bu sonuç araştırmamız bulgusunu desteklemektedir. Taraftarların yaşı büyüdükçe rakibe yönelik nefretlerinin de artacağını söyleyebiliriz.

Tablo 3 de takım değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği Anova testi sonuçları arasındaki fark rakibe yönelik nefret alt boyutunda Beşiktaş, Fenerbahçe ve Fenerbahçe, Galatasaray arasında rakibe yönelik saygı alt boyutunda Beşiktaş, Fenerbahçe arasında ölçek genelinde ise Beşiktaş, Fenerbahçe ve Fenerbahçe, Galatasaray taraftarları arasında anlamlı bulunmuştur. Sabah Çelik (2019, s. 342), araştırmasında Beşiktaş, Galatasaray ve Fenerbahçe'nin rakip takım taraftarları tarafından nefrete maruz kaldığını belirtmiştir. Fenerbahçe taraftarlarının % 87.2'sinin en sevmediği takımının Galatasaray futbol takımı olduğu tespit edilmiştir (Turgut, 2006, s.110). Bu sonuçlar bazı evrensel kuralların çiğnendiği, sporun içerisinde var olan sevgi, saygı, hoşgörülü olma, arkadaşlık ve kardeşlik gibi önemli unsurların azaldığını ifade edilmiştir (Çalışkan, ve ark., 2018, s.14). Bu sonuçlar bulgularımızı destekler niteliktedir. Ancak son zamanlarda futbol taraftarları arasında dostluk mesajları verilse de araştırmamız sonucu bu durum ile örtüşmemektedir. Dostluk ve kardeşlikten uzaklaşan taraftarların birbirlerine karşı sergilemiş oldukları nefret etme ve saygısızlık davranışlarının sonradan şiddet ve saldırganlığa da yol açabileceği unutulmamalıdır.

Tablo 4 de taraftarların taraftar derneklerine üyelik değişkenine göre karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği t testi sonuçları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Ölçeğin rakibe yönelik nefret ve rakibe yönelik saygı alt boyutları ile ölçek geneli puan ortalamalarına bakıldığında taraftar derneklerine üye olanların puan ortalamaları taraftar derneklerine üye olmayanların puan ortalamalarında yüksek olduğu görülmektedir. Taraftar derneklerine üye

olanların takımlarına olan aidiyet duygularının daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Çiltaş (2019, s. 59), aidiyet duygusu güçlü olan kişilerin nefret söylemini daha fazla benimsedikleri ve kullandıklarını belirlemiştir. Sabah Çelik (2019, s. 346) ise araştırmasında Ankaragücü taraftar gruplarının Beşiktaş takımını taraftarlarından nefret ettiklerini ifade etmişlerdir. İzmir üç takımı içerisinde Bucaspor taraftarlarının Göztepe ve Karşıyaka taraftarlarına nazaran çok daha net bir ayırım içerisinde bulunduğunu, Bucasporlu taraftarlar diğer iki takımın taraftarlarına oranla erkekliğin, kavganın, rakip taraftarlara yapılan uygulamaların onaylanmasının ve semtin korunması gibi uygulamalarda ilk sırada yer almışlardır (Talimciler, 2017, s. 55). Bu sonuçlar gösteriyor ki taraftar derneklerine üye olanların rakip takımlara tahammül edemedikleri ve taraftar gruplarının birbirinden nefret etmeleri sadece araştırma grubumuz ile sınırlı olmayıp diğer araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Ülkemizdeki spor branşları içerisinde en fazla izleyicisi olan futbol her geçen gün izleyici kitlesini arttırmaktadır. Üç büyük takım olarak nitelendirilen Beşiktaş - Fenerbahçe ve Galatasaray ülkemizin en çok taraftar sayısına sahip olan futbol takımları olarak öne çıkmaktadır. Futbolun '12. adamı' olarak tanımlanan taraftarların rakibe yönelik nefret ve rakibe yönelik saygılarının özellikle taraftarı olduğu takım ve taraftar derneklerine üyelik değişkenine göre anlamlı farkların çıkması gelecekte taraftarlar arasında yaşanabilecek olayların bir habercisi olarak düşünülmektedir. Stadyumlarda olumsuzluk yaratabilecek durumların yaşanmaması için taraftar derneklerine üye olan kişilere futbolda nefret ve saygı ile ilgili bilgilendirici çalışmaların yapılması önem arz etmektedir. Eğitim öğretim kurumlarında sportmenlik ile ilgili seminerlerin verilmesi, medyada taraftarları fair play konusunda bilinçlendirecek programların sayısının arttırılması taraftarların gelişimi açısından önemlidir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Çalışkan, K., Büyükkakgöl, Ü.C., Yüce, A. & Katırcı, H. (2018). Anatomy of hatred in football: Language of hatred in turkish sports press. *GSI journals serie a: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences*, 1(1), 1-21.
- Çetin, İ. & Çağlayan, Ö. (2018). Âşık tarzı edebiyat geleneği ürünlerinde 'dostluk, dürüstlük, öz denetim, vatanseverlik, yardımseverlik' değerleri. Hasan Meydan (Ed.). *Toplumsal Bütünleşmede Değerler ve Eğitimi* İçinde s. 165-180. Buluş Matbaa.

- Çiltaş, E. (2019). Fanatizmin ve nefretin bir yansıması olarak futbol fan sayfaları. *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 52-60.
- Duyan, V., Gülден, Ç. & Gelbal, S. (2012). Öz-denetim ölçeği-ÖDÖ: Güvenirlik ve geçerlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 1(23), 19-30.
- Gülle, M. (2018). Sporda karşıt görüşe saygı ve öz denetim ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(29), 262-279.
- Gürpınar, B. (2014). Sporcu ortaokul ve lise öğrencilerinin spora ait değişkenler açısından ahlaki karar alma tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 413-424.
- Karataş, M. & Duyan, V. (2020). Emniyet genel müdürlüğü merkez teşkilatı'nda çalışan polis teşkilatı mensuplarında öz denetim ve sosyal sorun çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 302-315.
- Karataş, Ö. & Savaş, B.Ç. (2019). Analysis on sport spersonship orientations of students studying in faculty of sports sciences/school of physical education and sports. *Asian Journal of Education and Training*, 5(1), 151-158.
- Kıral, E. (2018). Kayıp giden bir değer: Saygı. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1(5), 4-10.
- Odacı, H. & Kınık, Ö. (2018). Üniversite öğrencilerinin psikolojik yardım alma tutumlarının bazı demografik değişkenler, öz denetim ve benlik saygısı ile ilişkisi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(3), 619-625.
- Sabah Çelik, Ş. (2019). Futbol taraftarlığı ve nefret kavramlarının marka nefreti kapsamında ele alınması: ankaragücü taraftarlarının beşiktaş nefreti. *Tüketici ve Tüketim Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 321-355.
- Şentürk, H. (2008). Sosyal ilişkilerde saygı kavramı: Psikoloji ve din açısından bir bakış. *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(20), 217-228.
- Tabachnick, B.G. & Fidell, L.S. (2013). *Pearson Using Multivariate Statistics* (sixth ed.).
- Talimciler, A. (2017). Futbol taraftarlığındaki erkeklik imgesi: Bucaspor-Göztepe ve Karşıyaka taraftarları üzerine bir inceleme. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 1(1), 27-57.

- Topal, A. ,Yıldız, Ö., Semerci, A. & Yıldız, M. (2021). Lise ve üniversite öğrencilerinin taraftarı oldukları takımla özdeşleşme düzeylerinin sporda karşıt görüşe saygı durumuna olan etkisinin incelenmesi. *Atabesbd*, 23(3), 1-14.
- Turgut, M. (2006). Fenerbahçe spor kulübü örgütlü taraftarlarının taraftarlık anlayışları üzerine bir araştırma. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Yalçın, Y. G., Tek, T. & Çetin, M. Ç. (2020) Amatör olarak spor yapan üniversite öğrencilerinin sportmenlik yönelimlerinin incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 29-34.

EXTENDED ABSTRACT

Football is a sports branch that people love and players enjoy it while playing and the audience enjoys watching it, that is played everywhere with the most fans and that fascinates millions of people. The fact that football players fight on the field like a warrior makes this sport even more impressive. A football fan is someone who always supports the team no matter what happens. However, they also have some expectations from the teams they support while supporting their teams. It is among the expectations of football fans from their teams that they constantly beat their opponents in the matches they play, become the champion in the league they play, or finish the league in the top positions, win a cup, and see well-known and talented football players in their teams.

We can say that the recent events observed in the stands among football fans, the negative attitudes and behaviors of the fans to the players and supporters of the opposing team are caused by the lack of respect and self-control. These unseemly attitudes and behaviors in contrary to sports ethics and sportsmanship behaviors are frequently encountered in football. It is important to determine such negativities and to take the necessary precautions for the future of football. In this regard, it is important to determine the hatred and respect of fans towards their opponent, who are one of the stakeholders of football. This research was performed with the purpose of determining the respect level of football fans for opposing views and their self-control levels.

This is an applied study in the form of a descriptive survey model. The population of the research consists of the students of İnönü University in the 2021-2022 academic year while the sample group consists of randomly selected 388 fans of Beşiktaş, Fenerbahçe and Galatasaray football teams of İnönü University. "Respect for Opposing View in Sports and Self-Control Scale" developed by

Gülle (2018) was used in the study. The scale is composed of two sub-dimensions namely “hatred towards the opponent” and “respect for the opponent”. The Cronbach's Alpha value of the scale was determined as .75, and the Cronbach Alpha values of the sub-dimensions of the scale were determined as .73 for “hatred towards the opponent” and .78 for “respect for the opponent”. Skewness and Kurtosis values of the data were found to be between +1.5 and -1.5. In the study, t-test was used for independent groups in paired comparisons, one-way ANOVA test was used for multiple comparisons, and Tukey test was applied as post-hoc test to determine between which groups the difference was in multiple comparisons. Significance level was adopted as $\alpha=0.05$ in tests.

No significant difference was found in the level of respect of football fans for the opposing view and their self-control levels according to the gender variable following the study. The difference was found to be significant according to the variables of age, supported team, and membership in fan associations

Football having the highest number of viewers among the sports branches in our country is increasing its audience each passing day. Defined as the three big teams, Beşiktaş, Fenerbahçe and Galatasaray stand out as the football teams with the highest number of fans in our country. The fact that significant differences occur in the hatred and respect for the opponent among the fans defined as the “12th guy” of football especially according to the team they support and membership in fan associations is thought to be an indicator of future incidents that may arise among fans. It is important to conduct informative studies about hatred and respect in football for people being the members of fan associations in order to avoid incidents that may create undesired situations in the stadiums.